

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

07 грудня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 47/дп-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Бутенка В.І.,

членів Комісії: Василенка А.В., Шиловой Т.С.,

розглянувши питання щодо недостовірності (у тому числі неповноти) тверджень, вказаних суддею апеляційного суду Одеської області Потаніним Олександром Олександровичем у деклараціях доброчесності судді за 2016, 2017 роки,

встановила:

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді апеляційного суду Одеської області Потаніна О.О.

Рішенням Комісії від 26 березня 2018 року № 61/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 01 березня 2018 року, зокрема, судді апеляційного суду Одеської області Потаніна О.О., якого допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Частиною другою статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної тощо), професійної етики та доброчесності.

Під час дослідження досьє та проведення співбесіди із суддею Потаніним О.О. Комісією проведено перевірку інформації, що може свідчити про недостовірність (в тому числі неповноту) відомостей або тверджень, вказаних суддею у деклараціях доброчесності за 2016, 2017 роки, за результатами якої встановлено таке.

Згідно з частинами першою та другою статті 62 Закону суддя зобов'язаний щорічно до 1 лютого подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України декларацію доброчесності за формою, що визначається Комісією. Декларація доброчесності судді складається з переліку тверджень, правдивість яких суддя повинен задекларувати шляхом їх підтвердження або непідтвердження.

Відповідно до Правил заповнення та подання форми декларації доброчесності судді, затверджених рішенням Комісії 31 жовтня 2016 року № 137/зп-16, у декларації доброчесності зазначаються відомості, актуальні станом на 31 грудня звітного року.

Частиною шостою статті 62 Закону передбачено, що у разі одержання інформації, що може свідчити про недостовірність (в тому числі неповноту) тверджень судді у декларації доброчесності, Вища кваліфікаційна комісія суддів України проводить відповідну перевірку.

Положеннями пункту 6.2, підпункту 6.2.4 розділу VI Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішення Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (зі змінами) (далі – Регламент), передбачено, що перевірка декларації доброчесності судді проводиться у разі надходження до Комісії інформації, наданої будь-якою особою, що може свідчити про недостовірність (в тому числі неповноту) відомостей або тверджень, вказаних суддею у цій декларації.

Перевірка повідомлення, що надійшло до Комісії в межах процедури кваліфікаційного оцінювання, проводиться під час дослідження досьє та співбесіди відповідно до Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення.

Суддя Потанін О.О. подав до Комісії декларацію доброчесності судді за 2016 рік (від 27 січня 2017 року), у пункті 17 розділу II якої підтвердив, що ним не приймалися одноособово або у колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Положеннями статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади» передбачено, що до таких рішень, зокрема, належать рішення прийняті суддею одноособово або у колегії суддів з допущенням порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатованих у рішенні Європейського суду з прав людини.

Водночас у матеріалах суддівського досьє Потаніна О.О. міститься інформація про рішення Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) від 25 лютого 2016 року № 34006/06 у справі «Зякун проти України», яке набуло статусу остаточного 25 травня 2016 року.

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод через нелюдське і таке, що принижує гідність поводженням працівників міліції із заявником та пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з тим, що кримінальне провадження у справі заявника ґрунтувалось на його пізнавальних показаннях, отриманих в результаті жорстокого поводження з ним, що призвело до несправедливості кримінального провадження в цілому.

На національному рівні ця справа (№ 1-14/2005) розглядалась колегією суддів апеляційного суду Одеської області у складі головуючого судді Тітієвської В.Д., судді Потаніна О.О. та народних засідателів.

Під час співбесіди суддя повідомив, що про рішення Європейського суду у справі «Зякун проти України» йому стало відомо у червні 2018 року.

На запит Комісії апеляційний суд Одеської області повідомив, що 15 серпня 2016 року до суду надійшов лист Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо рішення «Зякун проти України», який було оприлюднено на внутрішньому сайті суду для відома суддів та працівників апарату. Також до суду 03 жовтня 2016 року надійшов лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо ухвалених Європейським судом рішень, зокрема щодо рішення «Зякун проти України». Текст цього рішення того ж дня було оприлюднено на внутрішньому сайті суду для відома суддів та працівників апарату. Оскільки вирок у кримінальній справі щодо ОСОБА_1 було постановлено під головуванням судді Тітієвської В.Д., яку звільнено у відставку, суддю Потаніна О.О.

працівниками апарату суду ознайомлено під підпис з текстом рішення Європейського суду 11 липня 2018 року.

Окрім того, до Комісії 02 жовтня 2018 року надійшло повідомлення Смалюка Р.В. про недостовірність, на його думку, тверджень, вказаних суддею Потаніним О.О. у декларації доброчесності судді за 2017 рік.

У повідомленні Смалюк Р.В. зазначив, що твердження судді у пункті 15 зазначеної декларації про те, що випадків втручання у його діяльність по здійсненню правосуддя не було, є недостовірними або неповними. Обґрунтовуючи наведене, Смалюк Р.В. вказує, що 30 червня 2017 року суддя Потанін О.О. разом з іншими суддями апеляційного суду Одеської області звернулися із повідомленням до голови Вищої ради правосуддя та Генерального прокурора України, в якому просили вжити заходів «захисту суду від незаконного тиску з боку «так званих» громадських організацій на суд, від незаконного втручання у роботу суду».

У встановленому Законом порядку суддя Потанін О.О. подав декларацію доброчесності судді за 2017 рік (від 09 січня 2018 року), у пункті 15 розділу II якої підтвердив, що випадків втручання у його діяльність по здійсненню правосуддя не було. Проте на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя розміщено повідомлення суддів апеляційного суду Одеської області, зокрема Потаніна О.О., від 30 червня 2017 року № 13-14-6/24/2017 про тиск та втручання у їхню діяльність по здійсненню правосуддя.

Стосовно зазначених обставин суддя Потанін О.О. пояснив, що 30 червня 2017 року колегія суддів апеляційного суду Одеської області звернулася з листом до голови Вищої ради правосуддя та Генерального прокурора України, в якому повідомила про неправомірну поведінку осіб, які перебували у залі апеляційного суду Одеської області під час розгляду апеляційної скарги захисника Каркіщенко А.В. в інтересах ОСОБА_2, підозрюваного у вчиненні кримінальних правопорушень, для вжиття заходів захисту суду від незаконного тиску та незаконного втручання в роботу суду громадських організацій.

Суддя Потанін О.О. зазначив, що під час заповнення декларації доброчесності судді за 2017 рік ним було помилково (неумисно) не внесено в пункт 15 цієї декларації відомості, зазначені в листі від 30 червня 2017 року, у зв'язку з надмірним навантаженням та розглядом у 2017 році колегією суддів значної кількості резонансних справ, за якими були застосовані додаткові заходи забезпечення громадського порядку. Інформації про розгляд зазначеного листа Вищою радою правосуддя та Генеральною прокуратурою України до суду до цього часу не надходило.

Оцінивши у сукупності викладені обставини, наявну у суддівському досьє інформацію, пояснення судді, Комісія вважає, що вказані обставини можуть свідчити про вчинення суддею дій, передбачених пунктом 19 частини першої статті 106 Закону, а саме декларування завідомо недостовірних (у тому числі неповних) тверджень у деклараціях доброчесності судді за 2016, 2017 роки.

Відповідно до абзацу першого частини п'ятої статті 84 Закону у разі виявлення під час проведення кваліфікаційного оцінювання фактів, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, Вища кваліфікаційна комісія суддів України може звернутися до органу, що здійснює дисциплінарне провадження щодо судді, для вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи чи відмову в її відкритті.

Виняткові повноваження встановлювати відсутність або наявність у діях судді складу дисциплінарного проступку надані дисциплінарним органам – Дисциплінарним палатам Вищої ради правосуддя (стаття 26 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», стаття 108 Закону).

Ураховуючи наведене, Комісія дійшла висновку про направлення до Вищої ради правосуддя інформації щодо викладених обставин для вирішення питання про відкриття

дисциплінарної справи чи відмову у її відкритті стосовно судді апеляційного суду Одеської області Потаніна Олександра Олександровича.

Керуючись статтями 84, 62, 93, 101 Закону, розділом VI Регламенту, Комісія

вирішила:

визнати підтвердженою інформацію про недостовірність тверджень, вказаних суддею апеляційного суду Одеської області Потаніним Олександром Олександровичем у деклараціях доброчесності судді за 2016, 2017 роки.

Звернутися до Вищої ради правосуддя для вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи чи відмову в її відкритті стосовно судді апеляційного суду Одеської області Потаніна Олександра Олександровича.

Головуючий

В.І. Бутенко

Члени Комісії:

А.В. Василенко

Т.С. Шилова